

נשים הונגריות: יפות וגם חמות

דקים של הטבע האנושי, בסיפור שעיקרו מהתלה, על יצאויות שמסתירות בחיקן סטודנט חופשי, כשאמו באה מן הכפר, לבקרו. העלילה מספרת על דמויות ועל אורח חיים שצבד עליהם הקלח, ועם כל הנימה הביקורתית כלפיהם, יש בסרט מן נוסטאלגיה ל"נועם החיים שלפני המהפכה" כדברי טאליראן.

משום כך, גם אם אין הסרט רלוואנטי לבעיות היום והשעה אצלנו או בהונגריה, נעים מאוד לראות זאת.

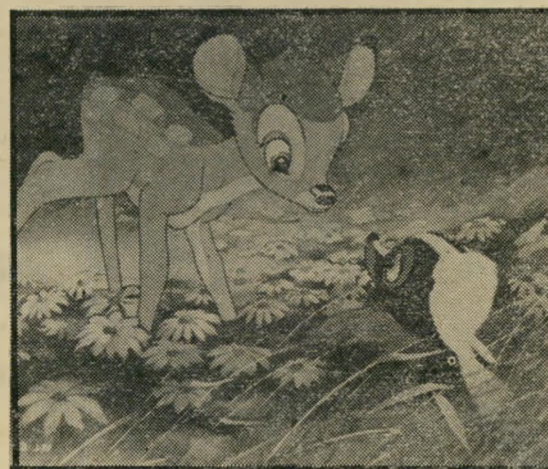
נועם החיים

לילה מאוד מוסרי (תכלת, תל-אביב, הונגריה) — אולי אין זה הטוב שבסרטים ההונגריים שנעשו בעשור האחרון, אבל זוהי דוגמה נאה למה שמסוגלת ארץ זו להעניק למסך, מכל הבחינות. ראשית, זהו שיחזור היסטורי מפליא ברגישות שלו, הן בתפאורה, הן בתאורה, והן בעיצוב הדמויות. המדובר בהונגריה של תחילת המאה, בפרברי עיר, ובשולי התאורה, והבמאי, קארולי מאק, ממקם את כל הפרטים הללו היטב, בתוך הסרט שלו.

שנית, היופי הפלאסטי של הצילום. כמה מן הצלמים הגדולים של הקולנוע בשלושים השנה האחרונות הם הונגריים. אחדים מהם (לאסלו קובאץ', וילמוש זיגמונד), חיים בארצות-הברית, ואילו אחרים (יאנוש קנדה, ויאנוש טות, שצילם סרט זה) חיים ועובדים בהונגריה ועבודתם מעוררת התפעלות בכל המובנים. לא רק בניצוב חלק ומלוטש של תנועות מצלמה, אלא בעיקר בדמיון המושקע בתאורה כל סצנה וסצנה וביכולת להפיק מתפאורה, ובעיקר מפני שחקנים, אל כל מה שטמון בהם.

שלישית, השחקנים. לא צריך להיות מומחה גדול כדי להיווכח מתוך ראייה של כמה סרטים הונגריים, כי כמות הנשים היפות בהם, גדולה מעל ומעבר לכל מוצע מקובל. ונשים אלה, מלבד היותן יפות, ניהנו במזג סוער, באישיות שמפתיבה את עצמה על המסך ובכשרון לרתק אליהן את עין המצלמה.

אפשר עוד להפליג כהנה וכהנה במעלותיו של הקולנוע ההונגרי בכלל, ובכישורו של קארולי מאק לחשוף נתחים

במבי: בוקר טוב לכל חברי היער!

אגדה לילדים, למעשה סיפור מוסר למבוגרים כשדוך היער המצוייר נשקפות עונות השנה, הפריחה הקמילה והפריחה מחדש, הלידה והמוות והמחזוריות שבטבע כערך עליון לגבי בני-אדם כתלמידיהם של בעלי-חיים.

קסנויו של עופר איילים

במבי (גת, תל-אביב, ארצות-הברית) — זהו אחד הסרטים ה"אהובים ביותר על ילדים ומבוגרי רים גם יחד ממיבחר סרטי אשף-ההאנשה, וולט דיסני. הסרט, שנעשה בשנת 1942, על פי סיפור של פליקס סאלטן, נראה היום פחות מפחיד מכפי שנישאר בזכרונם של צופים שראוהו לראשונה בהיותם ילדים, ואולי דווקא משום כך יכולתו לרגש באמצעים תמימים, לכאורה, גדולה שבעתים, גם לאותם הרואים אותו בפעם השנייה או, אפילו השלישית.

הקווים והצלילים של דיסני, המטפסים על המיתרים העדינים והמתקתקים ביותר של השמיעה והראייה גורמים גם לצופה, כמו לכל חיות-היער להתאהב בעופר הרך והחמוד, במבי. בממבי מתבטאים התום והאצילות של נוי שנולד כנסיך היער, אלא שהחיים והמציאות שביער מאלצים את הנסיך להתמודד גם עם האדם וגם עם חיות אחרות ולעבור את כל שלבי ההתבגרות שיש בהם אלימות ואכזריות: הנסיך מאבד את אמו, שנורתה בידי ציידים, נאלץ להיאבק עם מתחרה על אהובתו, נפצע בעצמו בידי ציידים, ולבסוף עומד על רגליו שלו בלי התמימות שבהתחלת הדרך אבל עם ניסיון חיים של המשכה. נסיך היער הופך למלך היער שעה שאישיש נולד נסיך חדש. לכאורה,

של אנה לגורים וזכותו של כל צופה היתה להחליט אם היה זה סימלי או ממש. לפני כחמש שנים, הרהר סאורה ב"אפשרות של סרט המשך. תחילה, זה היה אמור להיות מערכון אחד בלבד, בסידרה של ארבעה מערכונים שתוכננו על-ידי ארבעה במאים שונים, כמחווה לצלם לואיז קוארדאדו, אשר צילם את כל סרטי טיו של סאורה עד אז (ורבים מן הסרטים הספרדיים הבולטים של התקופה), והת-עורר באורח טראגי. התוכנית לא יצאה או לפועל, וסאורה המשיך להילחם ברוחות-הרפאים של העבר. עד אשר לא יכול היה לשאת זאת יותר, וחזר אל אנה ואל מארחיה. עכשיו, נראה לו הרעיון ברור לגמרי: יש להשתמש באותן דמויות, ל"החזיר את אנה לחיים, ולראות מיהו, למה בספרד שנטלו ממנה את עול הפאשיזם. ההכתיבה התקדמה מהר מאוד. בגירסה הראשונה שהכנתי, הפך האח המיליטרי רייטט איש-עסקים מפולה. לא הייתי מ"היך לכת ואומר שהוא צריך היה לגלם את פני האדמונדס היום בספרד, אבל כמעט... אחר כך, כאשר השחקן חוזה מריה פראדה, שגילם את האח בסרט הקודם, נפטר עוד לפני שהחלו הצילום, מיהו הייתי צריך לכתוב את הסרטים שוב, ולהתאימו לשינויים במציאות."

סאורה עצמו מצטער מאד על מותו של השחקן, והוא אומר זאת שוב ושוב. אבל, יתכן שיד הגורל היתה בכך. הסרט החדש מתחיל, למעשה, ליד קיברו של האח שנפטר, ובכך נקבע כבר מן הרגע הראשון שהבדל בין סרט זה לקודמו: צילו של האיש במדים, האיש החוק ונותן ה"פקודות, נעלם. הוא נעלם מספרד, עם מות פראנקו, ובמקביל נעלם מן הסרט. הסיפור מתרחש כמה שנים אחרי אנה והזאבים. האם הישישה, האפילפסית, ה"רודנית, מן הסרט הקודם, קברה אומנם את בנה יקרה, והיא עולה מדי יום על קיברו, אבל היא עצמה עדיין חיה ועומדת להגות את יום הולדתה המאה. אנה, שבכוח הסוריאליזם המבורך שבה לתחיה, ובעלה החדש, אנטוניו, מגיעים למקום כדי להגות את האירוע ולראות מה השתנה בזמן שחלף, והשינויים מוזדקקים לעיני הצופה מן הרגע הראשון. פעם היה ה"מקום מנותק, כשני רואים מודדי-קרקע עובדים ללא לאות על קרי-האופק. הבן ש"היה קנאי דתי מנסה להתעופף בעפיפון, הבן שהיה רודף שמלות ברח עם העוררת, אשתו הכנועה מנהלת את האוצר של המישפחה בנידן רמה ולוטש עיניה לירושה, ושלוש הבנות הקטנות גדלו ו"פרחו. אחת היא יפהפיה של ממש (מגול"מת על-ידי אמפארו מונזו, מלכת-יופי של

ג'רדין צ'אפלין ונורמן ברינסקי תלות הדדית

ספרד ובעלת יופי וכישורו בלתי-רגי (ים); והשנייה נראית כזרשת רוח של הדוד המת; השלישית, עדיין קטנה, מכונסת בעצמה, וכדברי סאורה, "קוראת דוסטייבסקי וכואבת את כאבי העולם". אילו האמא חולמת חלומות על אפוקליפס (לא זו שול קופולה, אלא סוף עולם בנוסח הקאטולי). היא מרותקת למיטתה, משם היא מולכת על ממלכתה הקטנה, וצופה בעינה הפוכה הרואה הכל, כל-בני-בשר להרעילה, או ליתר דיוק, לא ל"הושיע לה בהתקפת האפילפסיה הבאה